

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA
HELSEVIERSWEG (ONG.)
TE NIEUWENHAGEN
GEMEENTE LANDGRAAF

- ✿ Bodem
- ✿ Waterbodem
- ✿ Water
- ✿ Archeologie
- ✿ Ecologie
- ✿ Milieu

Ecologie

Quickscan flora en fauna Helseviersweg (ong.) te Nieuwenhagen in de gemeente Landgraaf

Opdrachtgever	Plangroep Heggen bv Postbus 44 6120 AA Born
Project	LGF.HEG.ECO1
Rapportnummer	11113861
Status	Eindrapportage
Datum	20 januari 2012
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ir. J. Mos
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Ing. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
2.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen.....	3
3.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
4.	TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	3
4.1	Inleiding	3
4.2	Flora- en faunawet.....	4
4.3	Algemene zorgplicht	5
4.4	Gebiedsbescherming.....	5
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
5.1	Vogels	5
5.2	Vleermuizen	6
5.3	Overige zoogdieren	7
5.4	Reptielen, Amfibieën en vissen	8
5.5	Libellen en dagvlinders	9
5.6	Vaatplanten.....	9
5.7	Overige soorten	9
5.8	Gebiedsbescherming.....	9
7.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	10

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatie luchtfoto
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Plangroep Heggen bv opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Helseviersweg (ong.) te Nieuwenhagen in de gemeente Landgraaf.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben en die mogelijk verstoring kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1.000 \text{ m}^2$) ligt aan de Helseviersweg (ong.), ten noordwesten van de kern van Nieuwenhagen in de gemeente Landgraaf. De locatie is kadastraal bekend gemeente Nieuwenhagen, sectie A, nummer 3868.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 69 E, 2001 (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van de onderzoekslocatie $X = 199.600$, $Y = 324.800$.

De onderzoekslocatie is momenteel deels in gebruik als weiland en voor een deel als paardenbak. Halverwege de locatie is een houten paardenstal aanwezig. Aan de noordzijde van de onderzoekslocatie grenst een bosperceel. De naastgelegen woonpercelen zijn bebouwd met woonhuizen en bijgebouwen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een luchtfoto weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

2.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen onderdeel van het Natura 2000-gebied, de Brunsummerheide, bevindt zich op circa 230 m afstand westen van de onderzoekslocatie (zie figuur 1).

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De onderzoekslocatie grenst aan een bosperceel dat deel uitmaakt van de EHS (zie figuur 1). Overige delen van de EHS zijn gelegen eveneens gelegen in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Figuur 1 Schematische ligging onderzoekslocatie (rood kader) ten opzichte van Natura 2000 gebieden (geel) en EHS onderdelen (groen).
Bron: Ministerie EL&I.

Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)

De onderzoekslocatie is geheel gelegen binnen de POG (zie figuur 2).

Figuur 2 Schematische ligging onderzoekslocatie (rood kader) ten opzichte van de POG.
Bron: Provincie Limburg.

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen. Op de voorzijde van het perceel is een eengezinswoning voorzien. Het achterste deel van het terrein, aan de bosrandzijde, zal worden ingericht als tuin met een natuurlijk karakter zodoende een landschappelijke inpassing van het perceel te verkrijgen.

3. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het veldbezoek is afgelegd op 17 januari 2012. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

Verspreidingsgegevens van soorten zijn veelal weergegeven op kilometerhokniveau (1 x 1 kilometer) of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Verder zijn sommige verspreidingsgegevens niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

4. TOEPASSING VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

4.1 Inleiding

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken, zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgeving ten aanzien van de soortbescherming is in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie.

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Flora- en faunawet bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

4.2 Flora- en faunawet

Voor de Flora- en faunawet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt. Broedvogels en vleermuizen zijn soortgroepen uit de strengste beschermingscategorie. Voor de overige soortgroepen is de beschermingsstatus afhankelijk van de soort.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespendif en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (bron: Dienst Regelingen, 25 augustus 2009). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden (beschermingscategorie 5). Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorwaarde hierbij is dat er in de directe omgeving wel geschikt habitat aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger. Nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 5 zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen alle verblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt.

Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

4.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de flora en fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Zo kan er bijvoorbeeld rekening worden gehouden met amfibieën en kleine zoogdieren worden wanneer materialen en houtstapels, waaronder de dieren verblijven, worden verwijderd. De algemene zorgplicht is in de meeste gevallen voornamelijk van toepassing op beschermde soorten die staan vermeld in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor de betreffende soortgroep worden aangegeven.

4.4 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

De provincie Limburg heeft ten behoeve van de broedvogelinventarisatie soorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten die staan vermeld op de Rode lijst en/of waarvan het nest jaarrond is beschermd, zoals bijvoorbeeld huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw.

Uit de verspreidingsgegevens van de provincie Limburg (www.limburg.nl) met betrekking tot broedvogels blijkt dat de bebouwde kom van Nieuwenhagen, waaraan de onderzoekslocatie is gelegen, onvolledig is onderzocht op broedvogels. Bij de broedvogelinventarisatie in 2011, zijn binnen de betreffende kilometerhokken 10 territoria gekarteerd van voor Limburg "schaarse" soorten. Hiervan vallen de volgende soorten onder beschermingscategorie 5; boomklever, boomkruiper, ekster, grote bonte specht, kleine bonte specht en zwarte kraai. Onder de categorie voor Limburg "algemene soorten" zijn binnen het kilometerhok 22 soorten waargenomen. Hiervan vallen de volgende soorten onder de beschermingscategorie 1 en 5; gierzwaluw, huismus, koolmees, pimpelmees en spreeuw. De gekarteerde territoria hebben hoofdzakelijk betrekking op de bospercelen in de omgeving van de onderzoekslocatie en niet op de onderzoekslocatie zelf.

Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4)

In theorie kan, met name de onderzoekslocatie deel uitmaken van het foerageergebied van steenuil. Steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van steenuil is jaarrond beschermd. Gezien echter de afwezigheid van een potentiële nestlocatie in de directe omgeving en het ontbreken van verspreidingsgegevens van deze jaarrond beschermde soort wordt aangenomen dat het perceel geen functie heeft voor deze soort. In de omgeving is geschikt (bos en open) habitat aanwezig voor diverse streng beschermde broedvogelsoorten. Gezien de ligging van de onderzoekslocatie en de schaal van de ingreep in relatie tot de omgeving, worden geen versturende effecten verwacht op aanwezige nestlocaties van soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4.

Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5)

De onderzoekslocatie zelf is minimaal geschikt voor broedvogels. De aanwezige paardenstal biedt door het ontbreken van openingen geen nestmogelijkheden voor broedvogels. Slechts enkele bomen op de grens van de bosrand bieden nestmogelijkheden. In deze bomen zijn tijdens het veldbezoek geen holten of nesten aangetroffen waardoor de aanwezigheid van nesten met een jaarrond beschermde status kan worden uitgesloten. In de omgeving is geschikt (bos en open) habitat aanwezig voor diverse broedvogelsoorten uit categorie 5. Gezien de ligging van de onderzoekslocatie ten opzicht van hiervan en de schaal van de ingreep in relatie tot de omgeving, worden geen versturende effecten verwacht op aanwezige nestlocaties.

Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen)

Door de aanwezigheid van enkele bomen langs de randen van de onderzoekslocatie zijn geschikte nestlocaties aanwezig voor een algemene vogel als houtduif. Voor een dergelijke algemene soort geldt dat, indien op het moment van de ingreep geen broedgeval aanwezig is, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In dit geval volstaat de controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, hoge bomen, of de veiligheid van open water. Een dergelijke gemeenschappelijke slaapplaats is op de onderzoekslocatie zelf niet aanwezig.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2010) is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, vale vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

Volgens de gegevens van de Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huijzinga *et al.* 2011) zijn in de periode 1994-2007 binnen enkele kilometers van de onderzoeklocatie gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De paardenstal op de onderzoekslocatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen spouwruimtes aanwezig die middels stootvoegen bereikbaar zijn voor vleermuizen. Verder zijn er geen ruimtes achter betimmeringen aangetroffen, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De aanwezige bomen langs de bosrand zijn geïnspecteerd op holtes waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken als verblijfplaats. Deze zijn niet aangetroffen.

Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Gezien de aard en schaal van de herinrichting van de onderzoekslocatie worden door de onderlinge afstand tot mogelijke verblijfplaatsen in naastgelegen bebouwing en het bosperceel, geen potentieel belangrijke aanvliegroutes aangetast en zal er geen verstoring plaatsvinden van een in de omgeving gelegen verblijfplaats.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. In de directe omgeving is voldoende geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg en de Zoogdiervereniging (Huizinga *et al.* 2010) zijn in de periode van 1994 tot 2007 binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie diverse algemene soorten grondgebonden zoogdieren waargenomen alsmede de volgende streng beschermde: eekhoorn, das (burchtlocatie) en steenmarter.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt marginaal habitat voor enkele grondgebonden zoogdieren. Het gaat in deze situatie om een algemene soort als mol. Voor een dergelijke algemeen voorkomende soort geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen specifieke maatregelen nodig.

Streng beschermde soorten

Steenmarter is in de omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. De stal op de onderzoekslocatie is echter ongeschikt voor steenmarter. Er zijn geen verblijfsmogelijkheden aanwezig waar deze soort gebruik van kan maken. Dit geldt tevens voor het overige deel van de onderzoekslocatie. Gelet op het ontbreken van verblijfsmogelijkheden ervan kan worden gesteld dat de verstoring van steenmarter van steenmarter niet aan de orde is.

Alleen de bomen aan de noordzijde van het perceel kunnen theoretisch door eekhoorn worden gebruikt als nestlocatie. Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen nesten van eekhoorn aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste- rust of verblijfplaats van eekhoorn eveneens kan worden uitgesloten.

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving van Nieuwenhagen. Voor de das geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet; de verblijfplaatsen zijn het gehele jaar beschermd. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats door das. Dassen zullen eerder hun leefgebied hebben in de nabij gelegen natuur- en bosgebieden en de aansluitende weilanden. Incidenteel kan de das de onderzoekslocatie passeren op zijn nachtelijk foerageertochten. De ontwikkelingen zullen geen effect hebben op deze activiteiten of de mogelijkheden voor het bereiken van foerageergronden gezien de nieuwe situatie op de onderzoekslocatie geen permanente barrière voor de das zal vormen. Verstoring ten aanzien van das is als gevolg van de voorgenomen ingreep is niet aan de orde.

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.4 Reptielen, Amfibieën en vissen

Volgens de gegevens van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg (Buggenum *et al*, 2009), zijn in de periode tot 1994, binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde soorten waargenomen: kamsalamander, alpenwaterwatersalamander en rugstreeppad. In de periode 1994-2008 betreffen dit de streng beschermde poelkikker, hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor bovenstaande soorten aanwezig. Doordat de onderzoekslocatie grenst aan een bosgebied, is het niet uit te sluiten dat incidenteel een individuele hazelworm op of nabij de onderzoekslocatie kan voorkomen. In dit geval geldt de zorgplicht en dient het doden en verwonden van een individu te worden voorkomen. Bij het onverhoopt aantreffen van een exemplaar tijdens de werkzaamheden dient deze te worden verplaatst buiten de invloedssfeer van de ingreep. Waarnemingen van soorten als zandhagedis en levendbarende hagedis hebben naar verwachting betrekking op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Brunsummerheide.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en is het voorkomen van vissen op de onderzoekslocatie uitgesloten. De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kan een algemene soort als gewone pad worden aangetroffen aan de rand van het perceel. Voor deze incidenteel te verwachten soort geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Streng beschermde soorten zijn gezien het aanwezig habitat niet te verwachten. Waarnemingen hebben naar verwachting betrekking op de noordelijk gelegen natuurgebieden.

5.5 Libellen en dagvlinders

Voor libellen geldt dat water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten. Uit de gegevens van de provincie Limburg met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de bebouwde kom van Nieuwenhagen, waar de onderzoekslocatie naast is gelegen, onvolledig is onderzocht op beschermde planten. Volgens de kartering in de perioden 1991-1996 en 2006-2009, zijn binnen het betreffende kilometerhok 31 schaarse soorten, waarvan 14 Limburgse Lijst soorten, waargenomen. Van deze soorten hebben 4 soorten (brede wespenorchis, daslook, gewone vogelmelk en kleine maagdenpalm) een bij wet beschermde status. Voor daslook geldt, in tegenstelling tot de overige soorten, geen vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Door het treffen van maatregelen dient de groeiplaats van deze soort te worden gehandhaafd.

Aangezien de locatie hoofdzakelijk bestaat uit een paardenweide/bak en bebouwing, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

5.7 Overige soorten

Op basis van het aanwezige habitat is verstoring van overige soorten (streng) beschermde soort(groepen) insecten, kreeftachtigen en weekdieren niet aan de orde.

5.8 Gebiedsbescherming

De onderzoekslocatie grenst aan een onderdeel dat behoort tot de EHS. De achterzijde van het perceel aan de bosrandzijde zal worden ingericht als tuin met een natuurlijk karakter. Hierdoor zal er naar verwachting geen effect optreden op de kernkwaliteiten van het aangrenzende EHS-perceel.

De onderzoekslocatie is geheel gelegen in de POG. Met de Provincie Limburg zal een overeenkomst worden aangegaan om het perceel landschappelijk in te passen en de noordzijde van het perceel te voorzien van een natuurlijk karakter. Hierdoor zal de kwaliteit van zowel POG als aangrenzende EHS gehandhaafd blijven.

Externe werking op overige beschermde natuurgebieden, zoals het Natura 2000-gebied Brunssummerheid is, gelet op afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep niet aan de orde.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Plangroep Heggen bv een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Helseviersweg (ong.) te Nieuwenhagen in de gemeente Landgraaf.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen. Op de zuidelijke deel van het perceel is een eengezinswoning voorzien. Het noordelijke deel van het terrein, aan de bosrandzijde, zal worden ingericht als tuin met een natuurlijk karakter zodoende een landschappelijke inpassing van het perceel te verkrijgen.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bomen aan de achterzijde van de onderzoekslocatie zijn potentieel geschikt voor een algemene broedvogelsoort als houtduif. Overige (jaarrond beschermde) vogelsoorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

De onderzoekslocatie zal gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. De onderzoekslocatie vormt marginaal habitat voor algemene grondgebonden soort als mol. Uitgezonderd een incidenteel passerende das is het gebruik van de onderzoekslocatie door overige (streng) beschermde soorten uitgesloten. Voor das geldt dat er gezien de aarde en schaal van de ingreep geen verstoring van deze soort aan de orde is.

Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfsindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Indien eventuele kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, zullen geen overtredingen van de Flora- en faunawet plaatsvinden met betrekking tot broedvogels. Het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden kan eveneens voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Algemene zorgplicht

Voor een incidenteel aan te treffen hazelworm geldt de algemene zorgplicht, die er ondermeer in voorziet dat al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het doden van individuen te voorkomen. Bij het onverhoopt aantreffen van een exemplaar tijdens de werkzaamheden dient deze te worden verplaatst buiten de invloedssfeer van de ingreep.

Gebiedsbescherming

Met de Provincie Limburg zal een overeenkomst worden aangegaan om het perceel landschappelijk in te passen en de achterzijde van het perceel te voorzien van een natuurlijk karakter zodat voor zowel EHS als POG de kwaliteit gehandhaafd blijft. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Nader onderzoek naar het voorkomen van verschillende soortgroepen wordt niet noodzakelijk geacht.

Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings- aanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	mogelijk	nee	nee	ten aanzien van bomen achterzijde locatie: het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren of controle op aanwezigheid broedgeval voor aanvang werkzaamheden.
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene soorten
Amfibieën		nee	nee	nee	-
Reptielen		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van incidenteel voorkomende hazelworm
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-
Overige soorten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffingsaanvraag.

LEGENDA:

 standplaats +
richting fotonaam

TITEL: luchtfoto onderzoekslocatie (bron: Google maps)	A4								
<table><tr><td data-bbox="813 2004 1085 2123"></td><td data-bbox="1085 2004 1516 2123"><table><tr><td>PROJECT: LGF.HEG.ECO1</td><td>NUMMER: 11113861</td></tr><tr><td>SCHAAL: nvt</td><td>DATUM: 13-01-2012</td></tr><tr><td>GETEKEND: JMo</td><td>BIJLAGE: 2a</td></tr></table></td></tr></table>			<table><tr><td>PROJECT: LGF.HEG.ECO1</td><td>NUMMER: 11113861</td></tr><tr><td>SCHAAL: nvt</td><td>DATUM: 13-01-2012</td></tr><tr><td>GETEKEND: JMo</td><td>BIJLAGE: 2a</td></tr></table>	PROJECT: LGF.HEG.ECO1	NUMMER: 11113861	SCHAAL: nvt	DATUM: 13-01-2012	GETEKEND: JMo	BIJLAGE: 2a
	<table><tr><td>PROJECT: LGF.HEG.ECO1</td><td>NUMMER: 11113861</td></tr><tr><td>SCHAAL: nvt</td><td>DATUM: 13-01-2012</td></tr><tr><td>GETEKEND: JMo</td><td>BIJLAGE: 2a</td></tr></table>	PROJECT: LGF.HEG.ECO1	NUMMER: 11113861	SCHAAL: nvt	DATUM: 13-01-2012	GETEKEND: JMo	BIJLAGE: 2a		
PROJECT: LGF.HEG.ECO1	NUMMER: 11113861								
SCHAAL: nvt	DATUM: 13-01-2012								
GETEKEND: JMo	BIJLAGE: 2a								

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Vooraanzicht onderzoekslocatie Helseviersweg (ong.) Nieuwenhagen

Foto 2. Vooraanzicht onderzoekslocatie

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Te verwijderen houten paardenstal

Foto 4. Zij aanzicht onderzoekslocatie

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.

Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.

Huizinga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R., 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen "habitatrichtlijngebied" en "vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van EL&I (voorheen LNV) zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van EL&I (voorheen LNV) opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.